

Малкуш Дмитро

(науковий керівник: канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ Бойчик І.М.)

ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА

Основу управління підприємством становлять управлінські рішення, які приймаються його керівництвом, виходячи з певної економічної інформації, її прогнозування, аналізу та використання для досягнення поставлених цілей. За вихідні дані доцільно приймати статистичну інформацію, зокрема, середньорічну вартість активів, витрати праці на виробництво продукції, її собівартість, обсяги реалізації, ціну. Оскільки управління бізнесом ґрунтується на передбаченні результатів діяльності підприємства, то використання методу прогнозування у прийнятті управлінських рішень має теоретичне і практичне значення, стає вирішальним у досягненні економічної ефективності виробництва продукції.

Поняття «економічна ефективність виробничих підприємств» відображає одну з важливих характеристик доходності бізнесу та результативності управління підприємством. В умовах високого рівня невизначеності, конкуренції, кризових явищ, політичної та економічної нестабільності, неузгодженості рішень менеджерів всередині самих підприємств, підвищення ефективності функціонування останніх є першочерговим напрямом вирішення зазначених проблем. Необхідність підвищення рівня ефективності діяльності та удосконалення управління на підприємстві полягає не тільки у формуванні нових цілей, завдань та принципів менеджменту, у задоволенні потреб споживачів та розширенні ринкових можливостей підприємств, але й в оперативному, своєчасному реагуванні їх керівництва на негативний вплив чинників зовнішнього і внутрішнього середовища. Тому основна мета підвищення ефективності діяльності підприємств – це, перш за все, прогнозування раціонального використання всіх його ресурсів та їх потенціалу в цілому, а по-друге,

формування нових концепцій сучасного управління у взаємозв'язку із розвитком теоретико-методологічного та практичного інструментарію менеджменту, цифрового маркетингу, інформаційної економіки, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та економічних трансформацій.

Ефективність сама по собі є дуже складним, базовим і узагальнюючим терміном, який включає низку складових, зокрема, економічну, соціальну, екологічну, організаційну, управлінську, технічну, інноваційну ефективність тощо. Зрозуміло, що кожна складова ефективності розкривається через свою систему показників та одиниць вимірювання. Причому, деякі з них вже тривалий час використовуються й удосконалюються, наприклад, показники оцінки ефективності використання основних засобів підприємства, трудових ресурсів. Для інших, які увійшли в науковий чи прикладний обіг нещодавно, показники й критерії лише починають розроблятися і переважно носять індивідуальний характер. Наприклад, залежно від практичної спрямованості досить часто при розробці інвестиційних та інноваційних проектів постає питання оцінювання не лише ресурсних і грошових витрат, а й результативності та ефективності їх реалізації з метою відбору найбільш прийняттого варіанту з точки зору врахування і задоволення соціальних потреб громади, збереження довкілля та ін.

На кожному етапі розвитку підприємства, залежно від чинників зовнішнього середовища, поставлена ним мета буде коригуватися, обрана стратегія пристосовуватиметься до зовнішніх змін, а це потребуватиме посиленої уваги до прогнозування економічної ефективності тих чи інших сторін його діяльності.

Варто об'єктивно встановити, від чого значною мірою залежить поточний стан підприємства: недостатньо обґрунтованої стратегії, неефективного використання залучених ресурсів, їх дефіциту чи розбалансованості та перекосів між різними складовими потенціалу підприємства [3]. Це потребує організувати подальшу роботу з прогнозування з урахуванням найбільш вагомих показників впливу на результати, що в кінцевому результаті має призвести до

підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства.

Також, доцільно звернути увагу на ряд рекомендацій з прогнозування економічної ефективності виробничої діяльності. Так як ефективність виробничої діяльності розглядають як складну і багатоаспектну категорію, дуже важливо, щоб кожен чинник та аспект, що впливає на ефективність виробничої діяльності був під пильною увагою керівництва підприємства і щоб менеджмент міг адекватно реагувати на будь-які зміни кожного чинника. Таким чином, має бути реалізований жорсткий контроль над показниками ефективності використання матеріальних ресурсів, трудових ресурсів та основних виробничих фондів. Не менш важливим є коректність та правильність первинних даних, що беруться для розрахунку. Вони відображають реальні виробничі процеси та стан системи господарювання за всіма її напрямками.

Використані джерела

1. Батракова Т.І. Сутність поняття «економічна ефективність» діяльності підприємства в ринкових умовах. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2015. №1 (69). Ч.1. С.172-178.
2. Гречко А.В., Гречухін А.С. Оцінка ефективності виробничої діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2016. №1. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2016/44.pdf.
3. Крисанов Д., Стешенко Л. Результативність й ефективність діяльності підприємств: оцінювання та максимізація. Економіст. 2012. №7. С.21-25.

Тимчук Ірина

(науковий керівник: д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ Собко О.М.)

УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Термін “інтелектуальний потенціал” (ІП) часто вживається разом з терміном “інновації”, оскільки інноваційний процес, створення і використання нових технологій є однією з форм реалізації інтелектуального потенціалу. Інноваційна діяльність